

નવેમ્બર મહિનાની વહેલી સવાર... સવારના 6 ને 40 ... હજી સવારનો સૂરજ ઊગું ઊગું થઈ રહ્યો હતો. આકાશ કેસરી થઈ ગયું હતું. સૂરજ ઊગતાં પહેલાંનું અજવાળું ધીમે ધીમે છવાવા લાગ્યું હતું જેને તળ ગુજરાતીમાં “મોંસૂઝણું” કહેવાય. ઠંડી હવા ફરફરાટ કરતી વહી રહી હતી. હવાની ઠંડક શરીરની આરપાર નીકળી જાય એવી તીખી નહોતી પણ છતાંય એક હલકી શાલ કે સ્વેટર હોય તો સારું લાગે એટલી ઠંડી શરૂ થઈ ગઈ હતી.

અમદાવાદ એરપોર્ટ ઉપર “અરાઈવલ” લખેલા પાટિયા પાસે સો-પચાસ માણસોની ભીડ હતી. થોડા ટેક્સીવાળા, થોડા રિક્ષાવાળા સુસ્ત બેઠાં બેઠાં બીડી પીતા પીતા કે ચાની ચુસ્કી સાથે ગામની ગોંસિપ કરતા હતા. ફ્લાઈટ આજે દસ મિનિટ લેઈટ હતી, કદાચ! ત્યાં ઊભેલાં ટોળાંની સાથે સાથે સગાંવહાલાંઓને લેવા આવેલા લોકો આતુર આંખે રાહ જોઈ રહ્યા હતા. એ ટોળામાં એક માણસ હતો, ડ્રાઈવરનો સફેદ યુનિફોર્મ પહેરેલો... ઉંમર 50ની આજુબાજુ... એટલો તો બેચેન થઈને આંટા મારતો હતા કે ત્યાં ઊભેલા દરેક માણસે એને એક વાર જોયો, અને નવાઈથી જોઈ રહ્યા. એ માણસની ચાલમાં એક અજંપો હતો. 10 મિનિટ લેઈટ પડેલી ફ્લાઈટ એને 10 કલાક જેવી લેઈટ લાગતી હતી, બીજા લોકો પણ રાહ તો જોતા હતા આવનારાઓની, પણ આની બેચેની જુદી જ હતી.

6 ને 40ની જેટ એરવેઝની મુંબઈથી આવતી પહેલી ફ્લાઈટ લેન્ડ થવાનો અવાજ આવ્યો... થોડા સુસ્ત બેઠેલા રિક્ષાવાળાઓ અને ટેક્સીવાળાઓમાં સળવળાટ થયો. શાલ લપેટીને, બીડીઓ ફેંકીને, સ્વેટરો ખેંચીને સરખાં કરીને બધાં અરાઈવલના કઠેડા પાસે ટોળે વળવા લાગ્યા. વાતાવરણમાં જાણે અચાનક એક ગરમી આવી ગઈ.

જેટ એરવેઝનો બ્લુ સ્કર્ટ અને પ્રિન્ટેડ શર્ટ પહેરેલો સ્ટાફ હાથમાં વોકીટોકી લઈ ફટાફટ આંટા મારવા લાગ્યો. લગેજનો કન્વેયર બેલ્ટ ગોળગોળ ફરવા લાગ્યો.

ફ્લાઈટને સીડી જોડાઈ અને ફ્લાઈટમાં બેઠેલા મુસાફરોએ આંખો ચોળી ઊભા થઈને ઊતરવાની તૈયારી કરવા માંડી. આરોહ-અવરોહ વગરના અવાજે એરહોસ્ટેસે અનાઉન્સમેન્ટ કર્યું, “અમદાવાદના સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ એરપોર્ટ પર તમારું સ્વાગત છે... બહારનું તાપમાન 7 ડિગ્રી સેલ્સિયસ છે... કૃપયા તમારી સીટની ઉપર રહેલા લગેજ ડ્રોવર્સને ખોલતાં પહેલાં સહયાત્રીનું ધ્યાન રાખવા વિનંતી...” આ અનાઉન્સમેન્ટ પૂરું થાય એ પહેલાં એરક્રાફ્ટમાં મોબાઈલ સ્વીચઓન થવાનો અવાજ આવવા લાગ્યો. પેન્ડિંગ મેસેજ્સ રિસીવ થવા લાગ્યા અને જાતજાતના રીંગટોન સંભળાવાના શરૂ થયા... હજી તો મુસાફરો ધીરેધીરે ઊભા થઈને આળસ

ખંખેરીને નીચે ઊતરવાની તૈયારી કરે એ પહેલાં એક માણસ, ‘જે’ ક્લાસની સીટમાંથી ઊભો થઈને બીજા મુસાફરોને ધક્કા મારતો સીડી પાસે આવીને ઊભો રહ્યો... એના શરીરની આખીય ભાષા જાણે એની ઉતાવળ વિશે બૂમો પાડી રહી હતી.

‘જે’ ક્લાસના મુસાફરો સામાન્ય રીતે દોઢું ભાડું આપીને મુસાફરી કરતા મુસાફરો હોય છે. બે સીટની વચ્ચે વધુ જગ્યા, આરામદાયક સીટ, જુદો નાસ્તો અને સ્પેશિયલ ટ્રીટમેન્ટ મેળવતા આ મુસાફરો સ્વાભાવિક રીતે જ જુદા વર્ગમાંથી આવતા હોય છે. ‘બિઝનેસ ક્લાસ’ કે ‘જે’ ક્લાસ તરીકે ઓળખાતી વિમાનની આ ખાસ સીટોમાં મુસાફરી કરતા બધા જ મુસાફરો પેલા માણસની ઉતાવળ જોઈને નવાઈ પામી ગયા. જે રીતે ધક્કા મારીને આગળ ગયો એ વર્તન કોઈ ઉચ્ચ વર્ગના માણસને શોભે એવું નહોતું જ! મોડેલ જેવી દેખાતી 28ની કમર ઉપર લો-વેઈસ્ટ જીન્સ પહેરેલી એક કન્યાએ જરા બડબડાટના સૂરમાં કહ્યુંય ખરું. “ઉફ... આ અનકૂથ લોકો...!!!” બીજા એક આઘેડ ઉંમરના માણસ જેને ધક્કો વાગ્યો હતો એણે પણ કહ્યું, “ઈઝી! યંગમેન ઈઝી... અમારે પણ ઊતરવાનું જ છે.” પણ આ બધાની પેલા માણસ પર જાણે કોઈ અસર નહોતી થઈ! એની ઉતાવળ, એની ખૂટી ગયેલી ધીરજ, એની અકળામણ જોઈને ઍરહોસ્ટેસથી ન રહેવાયું.

“એનીથિંગ રોંગ સર?” એણે સહાનુભૂતિથી પૂછ્યું. એણે ફ્લાઈટ દરમ્યાન પણ જોયું હતું કે એ માણસ ખૂબ રેસ્ટલેસ હતો. ઘડીઘડી ઘડિયાળ જોતો, બારીની બહાર જોઈને આંખમાં આવેલા પાણીને ઘડીઘડી લૂછતો હતો. એણે કંઈ ખાધુંય નહોતું. જ્યુસ-ચા-કોફી બધાંયની ના પાડી હતી, ઍરહોસ્ટેસે વારંવાર પૂછવા છતાં! માત્ર પાંચ વખત પાણી માગીને પીધું હતું.

“નો. ઈટસ ઓ.કે.” એણે જવાબ આપ્યો.

“ટેઈક કેર!” ઍરહોસ્ટેસે કહ્યું અને પાછું જેટ ઍરવેઝનું વ્યાવસાયિક સ્મિત પહેરી લીધું. વિમાનનો દરવાજો ખૂલતાં જ પેલો માણસ ઘડઘડાટ સીડી ઊતરી ગયો. બહાર ઊભેલી કોચમાં બેસ્યા સિવાય એ સીધો ઍરપોર્ટ તરફ દોડ્યો... હા, હા, દોડ્યો જ! એના શ્વાસ ધમણની જેમ ચાલતા હતા. એને માત્ર એક જ દિશા દેખાતી હતી અને એ ઍરપોર્ટની બહાર નીકળવાની દિશા.

એના આખા શરીરમાં એક વિચિત્ર પ્રકારનો ઉચાટ હતો. કોઈની પરવા કર્યા વિના ધીમે ધીમે ઊતરીને કોચ તરફ જઈ રહેલા મુસાફરોને ધક્કા મારતો એ યુવાન દોડ્યો.

એને ઍરપોર્ટના અરાઈવલની બહાર ઊભેલો ડ્રાઈવર દેખાયો અને અરાઈવલના

ગેટ ઉપર ઊભેલા સિક્યોરિટીના માણસની પણ પરવા કર્યા વિના એ યુવાન ઍરપોર્ટની બહાર નીકળી ગયો.

ઍરપોર્ટની બહાર ઊભેલા ટોળામાં પેલો ડ્રાઇવર બરાબર બહાર નીકળવાના દરવાજા પાસે આવીને ઊભો રહ્યો. અને આવી રહેલા મુસાફરો તરફ જોઈ રહ્યો...

...ટેન કલરનું લેધરનું જેકેટ, બ્લુ ડેનિમ... લગભગ 6 ફૂટ જેટલી ડાઈટ, ગોરો ઊંચો દેખાવડો... રોમન શિલ્પ જેવું કસાયેલું શરીર ધરાવતો, પહોળા ખભા અને પાતળી કમર... નાના વાળ અને એક પોલિશ્ડ બિઝનેસમેનનો લુક ધરાવતો લગભગ 38નો એક યુવાન જે વિમાનમાંથી ધક્કા મારીને ઊતર્યો હતો એ હજીય દોડતો જ બહાર નીકળ્યો હતો. એના હાથમાં એક 'સેમસોનાઈટ'ની લેપટોપ અને થોડા કાગળો મૂકી શકાય એવી બેગ હતી-બસ!

એની આંખો આકળ-વિકળ હતી. સૂકીભ છતાં - જાણે એ આંખો ઘેરાઈ આવી હતી. રાતનો ઉજાગરો - અને ચિંતાનાં કાળાં વાદળોથી. જાણે હમણાં જ પડશે એવી ડબડબી ઊઠેલી એ યુવાનની આંખો પેલા ડ્રાઇવરની આંખો સાથે ક્ષણભર માટે મળી, પણ ડ્રાઇવરથી એ નજર નહીં સહેવાઈ હોય કદાચ, એટલે એણે નજર ઝુકાવી દીધી ને ડ્રાઇવર એને જોઈને એક ડગલું વધુ આગળ આવ્યો. પેલો યુવાન ડ્રાઇવર પાસે આવીને અટકી ગયો. એક અજબ ખાલીપો, એક ભયાવહ સન્નાટો હતો એની આંખોમાં. પેલો યુવાન બહુ સમય સુધી એ આંખોમાં જોઈ ના શક્યો. એણે નજર ફેરવતાં પૂછી જ નાખ્યું. “શું? શું થયું?”

ડ્રાઇવરે એના ખભે હાથ મૂક્યો... એનું ડોકું સાવ હલકું પણ ‘ના’માં હલી ગયું. ને ડ્રાઇવરે એના હાથમાંની હેન્ડ લગેજ લઈ લીધી.

પેલા યુવાને ડ્રાઇવરનો હાથ પકડી લીધો. પોતાના નીચલા હોઠને દાંત તળે એવો તો દબાવી દીધો કે લોહીના ટશિયા ફૂટી આવ્યા. આંખમાં ધસી આવેલાં પાણીને એણે માંડ માંડ ખાળ્યાં... ખિરસામાંથી સનગલાસીસ કાઢીને આંખો પર ચઢાવી દીધાં. ચાલવા શું, દોડવા જ માંડ્યું... ડ્રાઇવરે પણ પાછળ દોટ મૂકી અને પેલો યુવાન ગાડી સુધી પહોંચે એ પહેલાં ડ્રાઇવર ગાડી સુધી પહોંચી ગયો.

વી.આઈ.પી. પાર્કિંગમાં ઊભેલી ઓકસફોર્ડ બ્લ્યુ કલરની બી.એમ.ડબ્લ્યુ. ગાડીનો બીજી તરફ દરવાજો ખોલીને ડ્રાઇવરે એના હાથમાંથી હેન્ડ લગેજ લઈને પાછળની સીટમાં મૂકી દીધું. યુવાન બેચેનીથી ડ્રાઇવિંગ સીટ તરફ આગળ વધ્યો... ડ્રાઇવરે બીજી તરફનો ખોલેલો દરવાજો બંધ કર્યો અને ચાવી લઈ ડ્રાઇવરની સીટના દરવાજા તરફ દોડ્યો. યુવાને એના હાથમાંથી ચાવી લીધી અને ડ્રાઇવિંગ સીટ પર ગોઠવાઈ ગયો...

એણે જે રીતે ગાડી ચાલુ કરીને પાર્કિંગમાંથી કાઢી એ ઝડપ અને બેચેની જોતાં ડ્રાઈવરને ધ્રાસ્કો પડી ગયો હતો. યુવાને ગાડી બહાર કાઢીને શાહીબાગના રસ્તે આગળ લીધી...

“અહમદાબાદ મેં આપ કા સ્વાગત હૈ” લખેલા ભૂરા પાટિયાની નીચેથી ગાડી સડસડાટ પસાર થઈ ગઈ અને ડાબી બાજુ શહેર તરફ વળી...

યુવાનના ચહેરા પર અજબ પથ્થર જેવા ભાવ હતા, કહો કે કોઈ ભાવ જ નહોતા. એની આંખોમાં વારેવારે ધસી આવતા પાણીને એ ગાડી ચલાવતાં ચલાવતાં હાથેથી જ લૂછી નાખતો હતો. એના શ્વાસ તેજ ગતિએ ચાલતા હતા, ગાડી કરતાંય તેજ ગતિએ...

સડસડાટ પસાર થતાં ઝાડવાંઓ ઉપર જાણે સવારનો સૂરજ લાલ રંગ છાંટી રહ્યો હતો. દૂર આકાશમાં કેસરી ગોળો ધીરે ધીરે ઉપર ચડતો પીળો થઈ રહ્યો હતો. સોનલવણી કૂણો તડકો શહેરને જાણે હળવા હાથે ઊંઘમાંથી જગાડીને કામે ચડવાનું યાદ દેવડાવતો હતો. અમદાવાદ શહેરના રસ્તાઓ ધીરે ધીરે જાગવા લાગ્યા હતા. વાહનો ફરવા લાગ્યાં હતાં.

એરપોર્ટથી શાહીબાગ કેન્ટોનમેન્ટનો વિસ્તાર પ્રમાણમાં સ્વચ્છ અને શાંત હતો. ખાસ કરીને વહેલી સવાર હોવાના કારણે વાહનોની અવરજવર પણ ઓછી હતી. સદર બજાર અને કેન્ટોનમેન્ટના ગેટસ બહાર મૂકેલી તોપનું મોડેલ અને કેમ્પના હનુમાન પસાર કરીને ગાડી આગળ ચાલવા લાગી.

ગાડીની ગતિ પ્રમાણમાં ઘણી વધારે હતી. તેમ છતાં એ યુવાનને લાગતું હતું કે જાણે ગાડી ખૂબ ધીમી ચાલી રહી છે.

ઑક્સફર્ડ બ્લ્યુ રંગની બી.એમ.ડબ્લ્યુ. જાણે પેલા યુવાનથી પણ વધુ ઉતાવળમાં હતી. યુવાન બેધ્યાનપણે ગાડી ચલાવી રહ્યો હતો. એના મગજમાં એકસામટાં સો-સો દશ્યો આવતાં હતાં અને પસાર થઈ જતાં હતાં... કેટલાય અવાજો એને સંભળાતા હતા એને, એકસામટા. એણે બારીની બહાર જોયું... અને જાણે દૂર આકાશમાં ક્ષિતિજ ઉપર એને એક ચહેરો દેખાયો.

એક છોકરીનો ચહેરો... સુંદર, તાજગીભરી અને ખડખડાટ હસતી એ છોકરીના મોતીની માળા જેવા દાંત સ્પષ્ટ દેખાતા હતા. આખું આકાશ ભરી દેતો લાર્જર ધન લાઈફ એ ચહેરો આકાશના એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી ફેલાયેલો હતો... યુવાને આંખોમાં ઊભરાતા પાણીને કારણે ધૂંધળો થઈ જતો એ ચહેરો ધ્યાનથી જોયો. જિંદગીથી ભરપૂર ચહેરો... ખડખડાટ હસતો ચહેરો... બે બોલકણી આંખોવાળો ચહેરો... ગોરો, નમણો, અને જાણે કોતરીને બનાવેલું આરસનું શિલ્પ હોય એવા

પરફેક્ટ-સુરેખ નાક, હોઠ અને હડપચી ધરાવતો ચહેરો જાણે એની સામે જોઈ રહ્યો. ખભાથી સહેજ લાંબા અને નિતંબથી સહેજ ઉપર સુધીના લાંબા કાળા અને જથ્થાબંધ સુંવાળા વાળ એના ચહેરા ઉપર વારંવાર ફેલાઈ જતા હતા. જેનાથી એનો ચહેરો જાણે ઢંકાઈ જતો હતો. એ ખડખડાટ હસતી હતી... યુવાને અનાયાસે હાથ લંબાવ્યો, એના ચહેરા પર ફેલાઈ જતા વાળ હટાવવા માટે...

એનાં ટેરવાં જાણે એ છોકરીની ચામડીને સ્પર્શી શકતાં હતાં હવામાં!

એ છોકરીની લીસ્સી, માખણ જેવી ત્વચા એ યુવાનનાં ટેરવાંને અજબ પ્રકારની ફીલિંગ આપતી હતી. જાણે એનાં ટેરવાં આ છોકરીને સ્પર્શીને જીવતાં થઈ જતાં. એનું સમગ્ર અસ્તિત્વ એનાં ટેરવાંમાં આવીને ધબકવા લાગ્યું. એના ગાલ, એની હડપચી અને હોઠ... ઉફ! આ છોકરી હતી કે જીવતો જવાળામુખી?! આ જ ફીલિંગ છેલ્લાં કેટલાંય વર્ષોથી અનુભવી શકતો. જુવાળ આવ્યો હશે એની ઘેલછામાં, પણ ક્યારેય ઓટ નથી આવી!

એણે ચાલુ ગાડીએ હાથ લંબાવ્યો. ક્ષિતિજમાં દેખાતી છોકરીના ચહેરા પરથી વાળ હટાવ્યા, એ વાળની મુઠ્ઠી ભરી અને સહેજ બરછટ પુરુષત્વથી એનો ચહેરો પોતાની નજીક ખેંચ્યો... છોકરીના હોઠ ખૂલી ગયા હતા! એના ચહેરા પરથી સ્મિત ગાયબ હતું. નાખશિખ સ્ત્રી પૂર્ણ સમર્પણ માટે તૈયાર હોય એમ એ છોકરી હોઠ ખોલીને, આંખો મીંચીને, ચહેરો સહેજ ઉપરની તરફ ઉઠાવીને બીજા એક જોડી હોઠની પ્રતીક્ષા કરતી હતી, જે એને ઓગાળી નાખે...

“ભાઈ!!!” ડ્રાઇવરે બૂમ પાડી. ગાડી જમણી બાજુના રોડ ડિવાઈડરને ઘસાવાની તૈયારીમાં હતી. યુવાનની તંદ્રા તૂટી ગઈ. એણે ગાડી સંભાળી લીધી. “હું ચલાવું?” ડ્રાઇવરે પૂછ્યું, ડરતાં ડરતાં.

યુવાને એક પણ અક્ષર બોલ્યા વિના ગાડી સાઈડ પર લીધી. અને ઊતરીને બીજી તરફ આવીને ગોઠવાઈ ગયો. ડ્રાઇવરે ગાડી રસ્તા પર લીધી. બાજુમાં બેઠેલા યુવાન માટે હવે જાણે વધુ સરળતા થઈ ગઈ. એ કોઈ પણ વિક્ષેપ વિના વિચારોમાં સરી પડ્યો... એક પછી એક વાતો, વાક્યો, અને વિચારો એની નજર સામે ફિલ્મની પટ્ટીની જેમ ચાલવા લાગ્યાં...

ઘર તરફ આગળ વધતી પાણીના રેલા જેવી એ ગાડીમાં બેઠેલો યુવાન જિંદગીનાં દસ વર્ષ પાછળ જતો રહ્યો હતો—

એની એવી ઉંમરમાં જ્યારે જિંદગી હજી શરૂ થતી હતી. ઘરથી દૂર - વિદેશ...

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકા!

બોસ્ટન શહેરની એક સવાર... સોમવાર! સમય સવારના સાતનો.

કાળાં-ઘોળાં, ઝીણી આંખવાળા અને બ્રાઉન ચામડીવાળા જાતજાતનાં ને ભાતભાતના લોકો યુનિવર્સિટીના કેમ્પસમાં ઊભરાઈ રહ્યા હતા. ક્લાસિસ શરૂ થવાને 10-12 મિનિટની વાર હતી. જુદી જુદી ઉંમરના, જુદા જુદા દેશમાંથી આવેલા, જુદી જુદી ભાષા બોલતા હજારો વિદ્યાર્થીઓ પોતાના જુદા જુદા ક્લાસિસમાં જવા માટે જુદી જુદી દિશામાં જઈ રહ્યા હતા. કોઈ બાંકડા પર બેસીને કોફી પી રહ્યા હતા. તો કોઈ પોતાના ક્લાસિસનું લેસન તૈયાર કરી રહ્યા હતા. થોડાં ટોળાં કંઈ ડિસ્ક્સ કરી રહ્યાં હતાં તો થોડા લોકો હેમ્બર્ગર અને કોકના જોઈન્ટ્સ પાસે ટોળે વળ્યાં હતાં.

યુનિવર્સિટીનું ગોળ ગુંબજોવાળું મકાન દૂરથી કોઈ ભવ્ય મહાલય જેવું લાગતું હતું. સ્વચ્છ રસ્તાઓની બંને તરફ જુદા જુદા ડિપાર્ટમેન્ટ્સનાં બિલ્ડિંગ્સ, બિલ્ડિંગ્સની બહાર મોટાં મોટાં લીલા રંગનાં લૉનથી છવાયેલાં મેદાનો, મેદાનોની વચ્ચે વચ્ચે ક્યારા બનાવીને રોપાયેલાં વૃક્ષો અને વૃક્ષોની પાસે મુકાયેલા નાના-મોટા બાંકડાઓ. મેઈન બિલ્ડિંગની બહાર મોટો ચોક અને ચોકની બરાબર મધ્યમાં એક મોટો ફુવારો... ફુવારાની બંને તરફથી ડ્રાઈવ-વેમાં પસાર થઈને યુનિવર્સિટીના મેઈન બિલ્ડિંગ સુધી જતી પથ્થરની પગથી...

અમેરિકાની ઉત્તમ યુનિવર્સિટીઝમાંથી એક હતી બોસ્ટન શહેરની આ યુનિવર્સિટી.

ન્યૂયૉર્કથી સાડા ચાર જ કલાકના અંતરે આવેલું બોસ્ટન વિશ્વભરના વિદ્યાર્થીઓ માટે આકર્ષણનું કેન્દ્ર હતું. ખાસ કરીને શ્રીમંત નબીરાઓ માટે આ યુનિવર્સિટી આશીર્વાદ સમાન હતી. અહીં વૈભવી ફલેટ્સ, શ્રેષ્ઠ હોસ્ટેલ્સ અને શહેરમાં મોજમજાનાં એ બધાં સાધનો હતાં... જેને માટે અમેરિકા ભણવા આવવાની લાલસા રહેતી.

આદિત્ય ભાગવત... આ યુનિવર્સિટીના આકર્ષણનું કેન્દ્ર હતો. 23 વર્ષની ઉંમરે 20 હજાર કરોડથી વધારે પ્રોપર્ટીનો એકમાત્ર વારસદાર, અક્ષય ભાગવતનો એકનો એક દીકરો અને અક્ષય ભાગવત એટલે વિશ્વભરમાં પથરાયેલી કંપનીઓના માલિક. સ્ટીલ, ચા, યાર્નસૂ અને કોસ્મેટિક્સની સાથે સાથે હવે કોમ્પ્યુટર, કોમ્પ્યુટર સૉફ્ટવેર અને મનોરંજનની દુનિયામાં પણ પગપેસારો કરી રહેલા ભાગવત ગ્રુપ ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રીઝના માલિક!

આમ જુઓ તો આદિત્ય ભાગવત માટે ભણવાની કોઈ અનિવાર્યતા નહોતી તેમ છતાં આદિત્ય ભાગવત બોસ્ટન યુનિવર્સિટીમાં બિઝનેસ મેનેજમેન્ટમાં માસ્ટર્સની ડિગ્રી લેવા આવ્યો હતો. ઘરથી દૂર રહીને - થોડું ભણે - દુનિયા જુએ... જિંદગીના

થોડા કડવા-મીઠા અનુભવો લઈ શકે એવા ઈરાદાથી એને અક્ષય ભાગવતે - એના પિતાએ, અહીં બોસ્ટન ભણવા મોકલ્યો હતો.

આદિત્ય અહીં છેલ્લા એક વર્ષથી હતો. એની બેચના - અને બેચમાં ન હોય એવા ઘણા બધા આદિત્ય ભાગવતના 'ફેન' હતા! એમાં મોટા ભાગની છોકરીઓ હતી...

દરેક ઉંમરની - દરેક ધર્મ-વર્ણ-દેશ અને ભાષાની છોકરીઓ આદિત્ય ભાગવત માટે મરી પડતી...

એનું એક સ્માઇલ પામવા... એની સાથે એક સાંજ ગાળવા માટે સર્વસ્વ ન્યોરથાવર કરવા તૈયાર... સૌ કોઈ આદિત્ય ભાગવતને ઓળખતું હતું. એનો વૈભવી ફ્લેટ વીકએન્ડ પાર્ટીઝથી ધમધમતો... વૈભવી ગાડીઓ, આઉટિંગ્સ અને બીજા આનંદ-પ્રમોદનાં કેટલાંય સાધનો સાથે આદિત્ય ભાગવત અહીંનો મોસ્ટ એલિજેબલ બેચલર હતો! પણ છોકરીઓનું દુઃખ એ હતું કે આદિત્ય કોઈનેય ઘાસ નહોતો નાખતો. એની મિત્રો ખૂબ હતી પણ ડેટ પર લઈ જવાય કે સ્ટેડી કહી શકાય એવી કોઈ ગર્લફ્રેન્ડ નહોતી.

આદિત્યનો અત્યંત અંગત મિત્ર મિહિર જાણતો કે આદિત્યે હજુ સુધી કોઈ છોકરીને હોઠ પર ચુંબન પણ નહોતું કર્યું!

મિહિર મલ્હોત્રા, આદિત્યનો ખાસ મિત્ર હતો. એની સાથે એના જ ફ્લેટમાં રહેતો. મિહિરના પિતા હિન્દી ફિલ્મ ઈન્ડસ્ટ્રીના બહુ મોટા ફાઇનાન્સર હતા. એમના જમાનામાં અભિનેતા તરીકે એમણે દસ-બાર ફિલ્મો પણ કરેલી. પછી કંઈ બહુ ભલીવાર નહીં આવતાં એ ફરી પાછા ફિલ્મ ફાઇનાન્સના ફેમિલી બિઝનેસમાં જોડાઈ ગયા હતા. સોહરાબ મોદી અને જહોન કાવસના જમાનાની ફિલ્મોમાં મિહિરના દાદાજી ફાઇનાન્સ કરતા. લાહોરમાં એમની મોટી હવેલી હતી. ભાગલા વખતે હિન્દુસ્તાન આવીને મુંબઈમાં વસી ગયેલું મલ્હોત્રા કુટુંબ અક્ષય ભાગવતના કુટુંબ સાથે ઘરોબો ધરાવતું. મિહિરના પિતા રવિ મલ્હોત્રા અને અક્ષય ભાગવત વિલ્સન કોલેજમાં એક બેન્ચ પર બેસીને ભણ્યા હતા. હવે એમના સંતાનોએ આ પરંપરા ચાલુ રાખી હતી.

મિહિર અને આદિત્ય જિગરજાન મિત્રો હતા, પણ સ્વભાવે એકબીજાથી સાવ વિરુદ્ધ!

મિહિરને જીવનની દરેક બાબતમાં રસ હતો. ગોસીપથી શરૂ કરીને ગર્લ્સ સુધી... અને, ડ્રગ્સથી શરૂ કરીને ડેમ્સ સુધી... વ્હિસ્કીથી શરૂ કરીને વુમન સુધી...

મિહિર છ ફૂટ ઊંચો, દિલધડક હેન્ડસમ દેખાતો હતો. પહોળા ખભા અને જીમમાં જઈ જઈને બનાવેલા મસલ્સવાળો ટિપિકલ પંજાબી છોકરો હતો.

એ અંગ્રેજી બોલતો ત્યારે ચોખ્ખું અને સંપૂર્ણ બ્રિટિશ ઉચ્ચારો સાથે બોલતો, પરંતુ એ હિન્દી કે ગુજરાતી બોલે ત્યારે એમાં પંજાબીની છાંટ આવતી. પહોળા ઉચ્ચારો અને ખોટી જગ્યાએ અપાતા અલ્પવિરામ મિહિરની ભાષાને થોડી ફની બનાવી દેતા.

મિહિરને એવી ખબર હતી કે પોતે ખૂબ દેખાવડો છે. કોઈ પણ પાર્ટીમાં મિહિર આકર્ષણનું કેન્દ્ર બનવા માટે કંઈ પણ કરી શકતો. એને હાથ જોતાં આવડે છે એવું ગપ્પું મારવાથી શરૂ કરીને પોતે માઉન્ટેનિયરિંગમાં નંદાદેવી શિખર ચઢી આવ્યો છે એવું ગપ્પું મારતાં પણ મિહિર અચકાતો નહીં.

અને જ્યાં જરૂર પડે ત્યાં આદિત્યને પોતાની સાક્ષીમાં બોલાવી લેતો!

“તું મહેરબાની કરીને મારી પાસે જુઠું નહીં બોલાવ.” આદિત્ય ત્યારે ચિડાઈ જતો.

“તું જુઠું ક્યાં બોલે છે? તું માત્ર ચૂપચાપ ઊભો રહે છે ત્યાં...” મિહિર ખડખડાટ હસતો.

“મૌન સંમતિ લક્ષણમ્! મારી મા કહેતી કે જુઠાની સાક્ષી પૂરવી એ પણ જુઠાણું જ છે.”

“બસ, તો પછી શું પ્રોબ્લેમ છે?” મિહિર હસતો. હવે તો તું પણ જુઠું બોલી શકે.

“મિહિર, શા માટે આટલું જુઠું બોલે છે?”

“છોકરીઓને ઇમ્પ્રેસ કરવા.” મિહિર કહેતો, “હું જ્યારે આવી બધી વાતો કરતો હોઉં ત્યારે છોકરીની આંખોમાં દેખાતા આશ્ચર્ય અને અહોભાવ મારો કોન્ફિડેન્સ વધારી દે છે યાર, ક્યારેક ટ્રાય કરી જોજે.” મિહિર આદિત્યને ખભે એક ધબ્બો મારતો.

“સિરિયસ થા. તારાં મા-બાપે તને અહીંયાં ભણવા મોકલ્યો છે.”

“બિલકુલ નહીં. હું તો તારી સાથે આવ્યો છું. તારા બોડીગાર્ડ તરીકે! હું સુપરસ્ટાર બનું પછી મારે કંઈ ગાડીઓ ખરીદવી અને કેવી ટાઇપની છોકરીઓ સાથે લફરાં કરવાં એ બધું મારે અહીંયાં શીખવાનું છે.” મિહિર અત્યંત આત્મવિશ્વાસપૂર્વક કહેતો.

ગાડીઓની લેટેસ્ટ બ્રાન્ડ્ઝ... અને છોકરીઓની લેટેસ્ટ ફેશન સુધી બધી જ એને ખબર રહેતી. એ એક્ટર બનવા માગતો હતો. માત્ર બે વર્ષ અહીં મજા થઈ શકે એટલા જ ઈરાદાથી ભણવા આવ્યો હતો. એને ભણવામાં કે ડિગ્રી લેવામાં કોઈ રસ નહોતો. આદિત્યને એ હંમેશાં કહેતો, “હું ડિગ્રી લઉં કે ના લઉં હું આવતી કાલનો સુપરસ્ટાર છું! હું તો તને સાચવવા આવ્યો છું, અહીં અમેરિકામાં!”

ને, વાત સાચી જ હતી. આદિત્યને ખરેખર સાચવવો પડે તેમ હતો. આટઆટલા પૈસા અને જીવનની તમામ સગવડો ઉપલબ્ધ હોવા છતાં આદિત્ય સાવ જુદો, સાવ ભિન્ન હતો. એને આ મોજમજામાં કે રખડપટ્ટીમાં કોઈ રસ જ નહોતો. એ સિરિયસલી ક્લાસ કરતો. અસાઈનમેન્ટ લખતો. દરેક સેમેસ્ટરમાં ટોપ કરતો, દાઝ-સિગારેટ અને છોકરીઓથી દૂર રહેતો.

એ મિહિરને હંમેશાં સમજાવતો, “છોકરીમાં મને રસ નથી એવું કાંઈ નથી, આઈ લાઈક ગર્લ્સ! કેટલી બધી મિત્રો છે ને મારી?! પણ જે સંબંધની તું વાત કરે છે એવો સંબંધ તો કોઈ એક ખાસ છોકરી સાથે ખાસ રીતે જ બનશે! હું એ જ છોકરી સાથે મારું મન - મારું તન સાંકળીશ... જેને હું પ્રેમ કરું! એવી કોઈ છોકરી, જેની સાથે આખી જિંદગી જીવી શકાય. જેની સાથે ડાઈનિંગ ટેબલ પર સવાર શરૂ થાય અને બેડરૂમમાં રાત પડે...”

આદિત્ય માટે સ્ત્રી સાથેનો સંબંધ સન્માનથી શરૂ થતો અને સ્નેહ પર પૂરો થતો એક એવો સંબંધ હતો, જેની સાથે મિહિર ક્યારેય સંમત ન હતો. મિહિર આદિત્યને હંમેશાં સમજાવતો, “મજા કરી લે. આ જ ઉંમર છે... તારી આસપાસ ઊડતી તીતલીઓને જો. એકને હાથ પર, એકને ગાલ પર તો કોઈકને ખભે બેસાડ... એમના રંગની, એમના રૂપની મજા લે...”

“ચૂપ રહે! કોઈ તારી બહેન સાથે એવું કરે તો?”

“ચીરીને બે ફાડિયાં કરી નાખું.”

“તો આ પણ કોઈની બહેન છે... કોઈની દીકરી છે. જેને આપણે ખરેખર ચાહતા ના હોઈએ એના શરીરને સ્પર્શ પણ કેમ કરાય?”

“ઓ મિસ્ટર, બહેન હશે એના ભાઈની, અને આજકાલની છોકરીઓ તો એટલી બધી ફાસ્ટ છે કે તું હાથ નહીં લંબાવે તો એ લંબાવી દેશે. એકાદ ડેટ પર જઈ તો જો. એ લોકોને ટાઈમ વેસ્ટ કરવો ગમતો નથી..”

“ઓહ માય ગોડ! કઈ ભાષામાં અને કઈ રીતે બોલે છે તું? જે સ્ત્રી ભવિષ્યમાં તારી પત્ની બનવાની હોય...”

“આમાંની એકેય નહીં.” મિહિર કહેતો અને હસી પડતો, “આ સૂઝી, આ મિની, આ ચંદા અને આ રેણુકા... આ મયૂરી અને પેલી માર્થા... બધી એકથી એક રૂપાળી છે. બેડરૂમમાં પણ સારી છે... પણ એમની જોડે લગન ના કરાય...”

“જે સંબંધને કોઈ ભવિષ્ય નથી એને શું કહેવાય?”

“મજા!” મિહિર આદિત્યની આંખોમાં જોતો, “તને શું લાગે છે કે આમાંની એક

પણ છોકરીને હું પ્રપોઝ કરું તો એ મને પરણવા તૈયાર થઈ જાય? જા ભઈ જા... એ જ મારી મશ્કરી કરે!”

“મને તો આ આખી વાત જ સમજાતી નથી. જે સ્ત્રીની આંખોમાં તમે તમારું ભવિષ્ય ના જોઈ શકો, જે સ્ત્રીની સાથે જીવતાં જીવતાં ઘરડા થવાની કલ્પના ના આવે એ સ્ત્રી સાથે કોઈ પણ પ્રકારનો સંબંધ હોઈ જ કેવી રીતે શકે? મિત્રતા હોય એવું બને, પણ શરીર...” આદિત્ય એવી છોકરી વિશે વાત કરતાં જાણે સ્વપ્નમાં સરી પડતો – મિહિરને નવાઈ લાગતી, “સ્ત્રી એટલે જે તમારા બાળકની મા બની શકે, સ્ત્રી એટલે જેને વિશે વિચારતાં જ તમારું મન છલોછલ ભરાઈ જાય. સ્ત્રી એટલે જેના ખોળામાં માથું મૂકી શકાય, જેના પાલવથી આંસુ લૂછી શકાય... જેની સાથે પાર્ટીમાં જઈ શકાય અને જેની સાથે મંદિરનાં પગથિયાં ચડતાં એક જ પ્રાર્થના જાગે, હે ઈશ્વર, આવતા જનમમાં પણ અમને જોડે જ રાખજે.”

જેને જોઈ નથી, મળ્યો નથી, જેના વિશે કંઈ જાણતો નથી એના વિશે કલાકો બોલે છે આ માણસ!

આદિત્ય કહેતો, “જેની સાથે ઝઘડી શકાય—બિઝનેસની સિકેટ શેર થઈ શકે અને જે તમારાં સંતાનોને તમારી ભાષા, અને તમારા સંસ્કાર શીખવે એવી છોકરી...”

“મૂરખ છે તું”. મિહિર કહેતો, “પ્રેમ નામની વસ્તુ જ નથી આ દુનિયામાં... આ બધી છોકરીઓ જે તારી આજુબાજુ આંટા મારે છે એ બધી જ તારી પાછળ લાખાતી ‘ભાગવત’ અટકને મેળવવા મથે છે. વીસ હજાર કરોડથી વધુ પ્રોપર્ટીનો એકમાત્ર વારસદાર જો એમની મુઠ્ઠીમાં બંધ હોય તો એમને જિંદગીમાં બીજું શું જોઈએ? એ લોકો એ વાત સમજે છે... સ્ત્રીઓ દેખાય મૂરખ, પણ હોય નહીં!! આદિત્ય ભાગવત - 20 હજાર કરોડનો ચેક લખ્યા કરવાનો, રોજ સાંજે... પણ કેશ એક જ વાર કરવાનો... આ છોકરીઓને તું નહીં, તારું સામ્રાજ્ય આકર્ષે છે!”

“હું પણ સમજુ છું.” આદિત્ય જવાબ આપતો અને હસી કાઢતો.

પણ એને એના જીવનમાં સ્ત્રીઓની ખોટ નહોતી સાલતી. એ વાતની એના બધા જ મિત્રોને નવાઈ લાગતી.

આદિત્ય એની ઉંમરના છોકરાઓમાં સાવ જુદો હતો. ખૂબ વાંચતો, ગુજરાતી, હિન્દી, મરાઠી અને અંગ્રેજીનાં ભાગ્યે જ કોઈ પુસ્તકો હશે જે આદિત્યએ ઊંચલાવ્યાં ના હોય. મરાઠીમાં પુલ દેશપાંડે હોય કે વિન્દા કરન્દીકર, શિવાજી સાવંત હોય કે ગુજરાતીમાં ક. મા. મુનશીથી શરૂ કરીને ધીરુબહેન પટેલ, વાડીલાલ ડગલી કે સ્વામી આનંદ, અંગ્રેજીના ઉત્તમ નાટ્યકારો શેક્સપિયરથી શરૂ કરીને બ્રેક્ત, ઇબ્સન, લૂઈ જી પિરાન્દિલો કે સાર્ત્ર અને જે. કૃષ્ણમૂર્તિ કે પછી હિન્દીમાં અમૃતા પ્રીતમ હોય,

શરદ જોશી કે ધર્મવીર ભારતી... આદિત્ય ભાગવત એક વાર પુસ્તક હાથમાં લે એટલે પૂરું કરે જ છૂટકો. ફોટોગ્રાફી, આર્કિટેક્ચર, હિસ્ટ્રી, ફિલોસોફી કે કવિતા... ભાગ્યે જ કશું એવું હશે જે આદિત્યની આંખ તળેથી પસાર ના થયું હોય! એનું મુખ્ય કારણ આદિત્યની મા હતી. અક્ષય ભાગવતની પત્ની દુર્ગા જન્મે મરાઠી હતી એટલે આમ જોવા જાવ તો આદિત્યની માતૃભાષા મરાઠી હતી. મા પાસેથી આદિત્યને સંસ્કાર અને સમજદારીનો વારસો મળ્યો હતો. અત્યંત સામાન્ય કુટુંબમાં જન્મેલી દુર્ગા અક્ષય ભાગવતની સેક્રેટરી તરીકે ભાગવત ગ્રુપ ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં જોડાઈ હતી. માત્ર 2300 રૂપિયાના બેઝિક પગારથી. દુર્ગાની સાદગી, એનું સૌંદર્ય, એની ઈમાનદારી, બુદ્ધિ અને સંવેદનશીલતા ધીરે ધીરે અક્ષયના મનોમસ્તિષ્ક પર કાબૂ કરતા રહ્યા!! અક્ષયે જ્યારે એને લગ્ન પ્રપોઝ કર્યા ત્યારે દુર્ગાના માન્યામાં નહોતું આવ્યું! દુર્ગા માટે તો ઠીક પણ, એનાં મા-બાપ માટે તો આ ઘટના ચમત્કારથી પણ મોટી હતી... અક્ષય ભાગવત અને એનાં માતા-પિતા જ્યારે ઓફિશિયલી દુર્ગાનું માગું કરવા બાબુરાવ રાનડેને ઘેર આવ્યા ત્યારે એમની મર્સિડીઝ ગલીની બહાર પાર્ક કરવી પડી હતી... લગભગ દોઢ કિલોમીટર જેટલું દાદરના હૃદયસમા વિસ્તારમાંથી પસાર થઈને ચાલવું પડ્યું ત્યારે અક્ષય ભાગવતનાં માતા-પિતા એવું તો સમજી જ ગયાં હતાં કે આ દુર્ગા કોઈ સાવ અસામાન્ય, કરોડોમાં એક છોકરી હશે. બાકી એમનો અક્ષય આવા વિસ્તારમાં આટલું ચાલીને એમને માગું કરવા લઈ જાય એ વાત જ સ્વપ્નામાંય મનાય એવી નહોતી.

દાદર ઈસ્ટની એક ચાલીમાં બીજે માળે લાકડાનાં પગથિયાં ચડીને શ્રી અને શ્રીમતી ભાગવત અને અક્ષય ભાગવત જ્યારે પહોંચ્યાં ત્યારે આખી ચાલી એમને જોવા ત્યાં એકઠી થઈ ગઈ હતી...

લોકો એકબીજાની ઉપર પડતા હતા.

કેટલાક તો દોઢ કિલોમીટર દોડીને ભાગવતની મર્સિડીસ જોઈ આવ્યા હતા.

દુર્ગા જ્યારે લાકડાનું પાર્ટિશન લગાડીને બનાવેલા આઠ બાય આઠના રસોડામાંથી ભૂરા રંગની નવવારી પૂણેરી સાડી પહેરીને બહાર આવી, ત્યારે એના નાકની મોતીની વાળી અને અંબોડામાં લગાવેલી વેણી જોઈને અક્ષયનાં માતા-પિતા ઓલમોસ્ટ ડઘાઈ ગયાં હતાં. એમને એવી અપેક્ષા હતી કે અક્ષય ભાગવત, જે આટલો બધો એમ્બિસિયસ હતો એ કોઈ બિઝનેસ હાઉસની દીકરી સાથે પરણીને પોતાનું સામ્રાજ્ય વધારવાનો પ્રયાસ કરશે. એને બદલે આ તો ચાલીના ડબલ રૂમમાં રહેતી એક એવી છોકરી હતી, જે નવવારી સાડી અને વેણી પહેરતી હતી.

ચાની ટ્રે મૂકીને દુર્ગા અક્ષયના પિતાને પગે લાગી હતી.

“બેટા, અમારા દીકરાએ તને પસંદ કરી છે એટલે તારામાં કશુંક અસામાન્ય હશે એવું હું સમજી જ શકું છું.”

“મેં પણ તમારા દીકરા સાથે પરણવાની હા એટલે જ પાડી છે કે એ સામાન્ય પુરુષો જેવો નથી.” દુર્ગાની ગ્રે કલરની આંખોમાં જે આત્મવિશ્વાસ હતો એ જોઈને અક્ષયના પિતા એક ક્ષણ માટે અંજાઈ ગયા હતા.

“કેટલા કરોડનું સામ્રાજ્ય છે મારા દીકરાનું, ખબર છે તને?” અક્ષયનાં મમ્મીથી પૂછ્યા વિના નહોતું રહેવાયું.

“દરેક ટેન્ડર મારા હાથ નીચેથી પસાર થાય છે અને દરેક કોન્ટ્રેક્ટ હું જ ફાઈલ કરું છું... ઇન્કમેટેક્સ રિટર્ન માટેનાં કાગળિયાં પણ હું જ આપું છું ચાર્ટર્ડ અકાઉન્ટન્ટને.” દુર્ગાએ આંખો નીચી રાખીને, પણ સ્પષ્ટ જવાબ આપ્યો હતો, “કદાચ અક્ષયને ખબર નહીં હોય, પણ હું ભાગવત ઇન્ડસ્ટ્રીઝનો હિસાબ રૂપિયા અને પાઈમાં જાણું છું.”

“મા, હું દુર્ગાને પ્રેમ કરું છું અને દુર્ગા મને...” અક્ષયને લાગ્યું કે વાત વણસી જશે.

“સમજું છું બેટા, પણ દુર્ગા જે કુટુંબમાં પરણીને આવી રહી છે એની ઓળખાણ તો હોવી જોઈએ ને એને...” અક્ષયની માએ મોટું સ્મિત કર્યું.

“મને અક્ષયની ઓળખાણ છે મા, અને મેં પૂરો સમય લીધો છે એને ઓળખવામાં!”

“હા, એ તો સમજી શકાય એવું છે.” અક્ષયની મા કોણ જાણે કેમ આ ચાલીના ડબલ રૂમ અને એમાં વસતી દુર્ગાના આત્મવિશ્વાસના કોન્ટ્રાસ્ટથી જરા ખુશ નહોતી.

“હું જે અક્ષયને ઓળખું છું એને ભાગવત ઇન્ડસ્ટ્રીઝ સાથે કોઈ સંબંધ નથી..”

“કહેવું સહેલું છે દીકરા..”

“તક અને સમય મળશે તો સાબિત પણ કરી બતાવીશ..”

“ઓ.કે. મોમ...” અક્ષય હવે વચ્ચે ફૂટી પડ્યો, “આપણે દુર્ગા માટે જે સાડી અને સાંકળા-ચૂંક લાવ્યાં છીએ તે આપી દો..”

વીસ હજારની પૈઠાણી સાડી, સાત હીરાની ઓછામાં ઓછી દસ લાખ રૂપિયાની ચૂંક અને વ્હાઇટ ગોલ્ડમાં ડાયમંડ જડેલા સાંકળાની સાથે સવા લાખ રૂપિયાની થેલી અક્ષય ભાગવતનાં માએ દુર્ગા તરફ આગળ કરી. દુર્ગાએ નવવારી સાડીનો પાલવ ફેલાવીને બધું જ પોતાની સાડીમાં ઝીલી લીધું. પછી એમાંથી એક સો રૂપિયાની નોટ હાથમાં લઈને બાકીનું બધું એમના હાથમાં હજીયે પકડેલી ચાંદીની થાળીમાં પાછું ઉલેટી દીધું.

“મારે માટે આટલાં શુકન પૂરતાં છે.”

“બેટા, આ બધું તારા માટે જ છે.” અક્ષયના પિતાએ દુર્ગાના માથે હાથ ફેરવ્યો હતો.

“મારે તમારો આવકાર અને આશીર્વાદ પૂરતા છે. બાકી, તમે જે આપો છો એ તો મારા માટે મારી જિંદગીથી પણ અમૂલ્ય છે.” દુર્ગાએ અક્ષય સામે જોઈને શરમાળ સ્મિત કર્યું હતું. કોણ જાણે કેમ અક્ષયની માને એ સ્મિત ઉપર વહાલ આવી ગયું હતું અને પગે લાગતી દુર્ગાને ઉઠાડીને એમણે છાતીસરસી ચાંપી દીધી હતી.

દુર્ગામાં કંઈક એવું હતું, જેનાથી સામેનો માણસ અંજાયા વિના રહી શકતો નહીં. એ એની વિચક્ષણ બુદ્ધિ હતી, એની શુદ્ધતા હતી, એની નિઃસ્પૃહતા હતી કે કોઈનાથી ના અંજાવાની એની એવી પ્રતિભા હતી... કોને ખબર? પરંતુ અક્ષય ભાગવતનાં માતા-પિતા પણ અક્ષયની જેમ જ દુર્ગાથી અંજાઈ ગયાં હતાં.

અને અક્ષય ભાગવતના પિતાને પગે લાગતા બાબુરાવ રાનડેને ઉઠાડીને અક્ષયના પિતા અમરનાથ ભાગવતે છાતીસરસા ચાંપી દીધા હતા. એમણે બાબુરાવને કહ્યું હતું, “ઉપકાર તો તમારો છે અમારા ઉપર! બાકી આવી કુળવાન-ગુણવાન કન્યાને અમે ક્યાં શોધવા જાત!?”

અક્ષય ભાગવતનાં લગ્નમાં માત્ર એકસો ને એક માણસની જાન લઈને ભાગવત કુટુંબ આવ્યું હતું. શુદ્ધ સંસ્કૃતના મંત્રો સાથે મરાઠી વિધિથી મોતીની સેર બાંધીને નાકમાં મોતીની વાળી, લીલી બંગડી અને લીલી પૈઠણી સાડી પહેરીને દુર્ગા રાનડેમાંથી દુર્ગા ભાગવત બની હતી.

મરાઠીઓમાં વહુનું નામ બદલવાનો એક વિધિ હોય છે.

એ વિધિ શરૂ થાય તે પહેલાં જ અમરનાથ ભાગવતે સૌની વચ્ચે કહ્યું હતું, “નામ માણસનું બદલાય, દેવીનું નહીં! આ તો સાક્ષાત્ દુર્ગા છે, મારે ઘેર પધારે છે એનો મને આનંદ છે...”

અને દુર્ગાએ અક્ષય ભાગવત સામે ત્રાંસી પણ છલછલાઈ આવેલી આંખોથી જોયું હતું. લગ્ન કરીને ભાગવત વિલામાં ડગલાં માંડતી દુર્ગાના આશ્ચર્ય વચ્ચે પાંચસો મીટરના ડ્રાઇવ-વેમાં લાલ કાર્પેટ પથરાઈ હતી. રસ્તાની બંને તરફ નાના નાના દીવડાઓ ગોઠવાયા હતા અને ડ્રાઇવ-વેની બંને તરફના ઝાડને જોડતાં ત્રણ-ત્રણ સેરમાં તોરણો બંધાયાં હતાં.

ભાગવત વિલામાં મોટી મોટી પાર્ટી કરાઈ હતી, જેમાં મીડિયાથી શરૂ કરીને કોર્પોરેટ જગતનું એક પણ નામ એવું નહોતું કે જે હાજર ના હોય.

પાર્ટી પછી અક્ષય ભાગવત દુર્ગાને બે હાથમાં ઊંચકીને ફૂલો પાથરેલાં પગથિયાં ચડીને એના ઓરડામાં લઈ આવ્યો હતો.

અને બે વરસના પ્રણય પછી પહેલી વાર અક્ષય ભાગવતે દુર્ગાને ચુંબન કર્યું હતું!

ત્યાંથી શરૂ કરીને આદિત્ય 13 વર્ષનો થયો ત્યાર સુધી દુર્ગા અને અક્ષયનું લગ્નજીવન એક હનીમૂન જેવું હતું. મેંગેઝિનોમાં અને ટેલિવિઝન ચેનલ્સ પર એમના લગ્નજીવનના દાખલા દેવાતા. દુર્ગાએ પોતાની સામાન્ય લાઈફસ્ટાઈલ છેક સુધી છોડી નહોતી. અક્ષય ભાગવતની પત્ની હોવા છતાં દુર્ગા ભાગવત સંગીતના કાર્યક્રમો કરતી. એમાંથી આવતી આવક સામાજિક સેવાનાં કામોમાં વાપરતી. 20 હજાર કરોડના એકમાત્ર માલિકની પત્ની દુર્ગા ભાગવત એક અત્યંત સ્વમાની અને તેજસ્વી સ્ત્રીની છાપ ધરાવતી. એની કુશાગ્ર બુદ્ધિનાં-એનાં સ્પષ્ટ વક્તાપણાના ભરપેટ વખાણ કરતાં મીડિયાવાળા થાકતા નહીં અને છતાં એ સાવ સામાન્ય જીવન જીવતી, સામાન્ય લોકોની વચ્ચે રહેતી. અક્ષય ભાગવત અને દુર્ગા ભાગવતના લારી પર પાણીપૂરી ખાતા ફોટા પણ મેંગેઝિનોમાં છપાઈ જતા ક્યારેક... આદિત્ય ખાસ્સો એની મા જેવો હતો. સામાન્ય જીવન જીવતો-અને અસામાન્ય વ્યક્તિત્વ ધરાવતો એક સાચો, સરળ માણસ! એમાં એના ઉછેરનો ફાળો પણ બહુ અગત્યનો હતો.

દુર્ગાએ ક્યારેય આદિત્યને એવો અહેસાસ થવા જ નહોતો દીધો કે એ બીજાઓથી કાંઈ ખાસ જુદો કે વિશેષ છે. એને મળનારા વારસા વિશે એને ક્યારેય સભાન ન થવા દેવાની સભાનતા દુર્ગામાં હતી! અને આદિત્યનો ઉછેર પણ દુર્ગાએ એક સામાન્ય ઉચ્ચ મધ્યમ વર્ગના છોકરાની જેમ જ કર્યો હતો.

સવારે આદિત્યને ઉઠાડવાથી શરૂ કરીને એને તૈયાર કરી સ્કૂલ-બસ સુધી પહોંચાડવાનું કામ દુર્ગા જાતે કરતી. આદિત્ય ટિફિનમાં શું લઈ જશે અથવા એની પરીક્ષાઓ કઈ તારીખથી છે એ દરેક બાબતની દુર્ગાને પાક્કી ખબર રહેતી.

સવારે આદિત્ય સ્કૂલે જાય ત્યારે અને સાંજે પાછો ફરે ત્યારે દુર્ગા અચૂક ઘરમાં હોય એવો પ્રયત્ન કરતી.

ઘરમાં બાર-પંદર ગાડીઓ હોવા છતાં આદિત્ય સ્કૂલ-બસમાં સ્કૂલે જતો.

સ્કૂલમાંથી આવતી નાની-નાની ફરિયાદો માટે દુર્ગા જાતે જ પ્રિન્સિપાલને મળવા જતી. એટલું જ નહીં, આદિત્યને એના વાયોલિનના કલાસ માટે કે જિમમાં લઈ જવા ડ્રાઈવર નહીં, દુર્ગા ગાડી ચલાવતી.

અક્ષય પોતાના કામને કારણે ખાસ્સું બહારગામ રહેતો, પરદેશની ટ્રિપ વખતે એ દુર્ગાને આગ્રહ કરતો પોતાની સાથે આવવા, પરંતુ દુર્ગા આદિત્યના ઉછેરને વધુ

અગત્યનો ગણીને ક્યારેય વેકેશન સિવાય અક્ષય સાથે બહારગામ નહોતી જતી. હા, વેકેશનમાં અક્ષયે કમ્પલસરી દસ દિવસ કાઢવા પડતા. જે દરમિયાન ત્રણેય જણાં સાથે બહારગામ જતાં અને એકબીજાની સાથે પૂરેપૂરો સમય વિતાવતા.

અક્ષય જ્યારે મુંબઈમાં હોય ત્યારે રાત્રે જમવાના સમયે ઘરે આવી જવું એવો આગ્રહ દુર્ગા રાખતી.

આદિત્યની ફરિયાદોમાં અક્ષયને પણ રસ લેવો પડતો અને કોઈ પણ ઉચ્ચ મધ્યમવર્ગના પિતાની જેમ આદિત્યના ઉછેરમાં અને એની જિંદગીમાં રસ લેવો અક્ષયને ગમતો પણ ખરો. અક્ષય ઘરમાં હોય ત્યારે આદિત્યને જાતે મેથસ ભણાવતો, સવારે એને સ્કૂલે મૂકવા ક્યારેક જાતે જતો તો ક્યારેક બાપ-દીકરો રવિવારની સવાર ટેનિસકોર્ટ અને સ્વિમિંગ પુલમાં વિતાવતા.

બાર વર્ષના દીકરાની મા દુર્ગા સ્વિમસૂટ પહેરીને ભાગવત વિલાના સ્વિમિંગ પુલમાં સ્વિમિંગ કરતી હોય ત્યારે એની અહ્લાવીસની કમર અને અમેરિકન એક્ટ્રેસ જેવા પાતળા, લાંબા પગ જોઈને એ એક દીકરાની મા હશે એમ માનવું અઘરું પડતું.

દુર્ગા જાતે જ એના હોમવર્ક પર ધ્યાન આપતી અને દીકરાને પોતાની જેમ જ સંગીત શીખવાડ્યું હતું. આદિત્ય વાયોલિન ખૂબ સાડું વગાડતો. રેગ્યુલરલી જિમ જતો.

પરંતુ અક્ષય સાથેનું હનીમૂન કે આદિત્ય સાથેનું વહાલ બહુ દુર્ભાગ્યે લાંબું ટકી શક્યાં નહોતાં!

આદિત્યની સ્કૂલ-બસને એક દિવસ મોડું થઈ ગયું. દુર્ગા હાંફળી-ફાંફળી ઘરમાંથી ગાડી લઈને સ્કૂલ-બસને શોધવા નીકળી.

બેધ્યાન દુર્ગા સ્કૂલ-બસને શોધતી સામેથી આવતી એક ટ્રક સાથે અથડાઈ ત્યારે એ ફક્ત 38 વર્ષની હતી.

એ રોડ એક્સિડેન્ટમાં એટલી તો ઘવાઈ કે હોસ્પિટલ પહોંચતાં પહેલાં જ એના પ્રાણ નીકળી ગયા.

અક્ષય ત્યારે એન્ટવર્ષ હતો.

એન્ટવર્ષથી ઘેર આવેલા અક્ષયને દુર્ગાનું શરીર જોઈને સંભાળવો અઘરો થઈ પડ્યો હતો, પરંતુ આદિત્યની જવાબદારીએ એને જીવવા મજબૂર કર્યો. અક્ષયની ઉંમર ત્યારે 41 વર્ષની હતી. એ દિવસથી જાણે એ ઘરમાંથી હાસ્ય સુકાઈ ગયું હતું. બાપ-દીકરો એકબીજાને સહારો આપવાનો પૂરેપૂરો પ્રયાસ કરતા, પણ એમને એકબીજા સાથે જોડતી કડી, દુર્ગા હવે નહોતી.

દુર્ગાની ગેરહાજરી ભાગવત વિલાના ખૂણેખૂણામાંથી પડવાતી. અક્ષય ભાગવતે

પોતાની બહારગામની ટ્રિપ્સ ઓછી કરી નાખી હતી. દીકરાના ઉછેરમાં પૂરેપૂરો રસ લેવા માંડ્યો હતો.

દીકરાને માની કમી ક્યારેય ન અનુભવાય એવા સંનિષ્ઠ પ્રયાસ છતાં આદિત્યના જીવનમાં દુર્ગાના જવાથી ખાલી પડેલી જગ્યા જાણે ખાલી જ રહી ગઈ હતી.

ભાગવત વિલાનું આખું જીવન જાણે દુર્ગાની આસપાસ ઘબકતું હતું. એ આખાય સંસારને એવી રીતે મેનેજ કરતી હતી કે અક્ષયને ખબર જ નહોતી પડી કે આટલાં વરસ એનો સંસાર કઈ રીતે ચાલ્યો હતો. દુર્ગાએ ઘરમાં સુખ અને શાંતિથી રેલમછેલ કરી મૂકી હતી. દુર્ગાના ગયા પછી ઘરમાંથી જાણે બંને રિસાયાં હતાં-સુખ અને શાંતિ.

દુર્ગાના મૃત્યુના અગિયારમે મહિને અક્ષયનાં મા – શ્રીદેવી ભાગવત અને શ્રીદેવીના મૃત્યુના પાંચ મહિના પછી અક્ષયના પિતા અમરનાથ ભાગવત ટૂંકી માંદગી ભોગવીને બાપ-દીકરાને એકલા મૂકી ચાલી ગયાં હતાં.

દાદા-દાદી હતાં ત્યાં સુધી હજીયે આદિત્ય માટે એક ખૂણો હતો, જ્યાં જઈને એ પોતાના મનની વાત કહેતો... લાડ કરતો, રિસાતો... અને તોફાનો કરતો.

દાદા-દાદીના ગયા પછી આદિત્ય જાણે અચાનક મોટો થઈ ગયો.

તેર વર્ષનો છોકરો જાણે ત્રેવીસનો હોય એવી ગંભીરતા આવી ગઈ એનામાં. પિતાના શેડ્યુઅલ સાથે ઍડજસ્ટ કરવું, પોતાનું કામ જાતે કરી લેવું અને બને ત્યાં સુધી પિતાને તકલીફ ના આપવી. એમનું કામ ઓછું કરવું, પણ વધારવું નહીં... એવો આદિત્યનો પ્રયાસ રહેતો. અક્ષયને લાગતું કે આદિત્ય એનાથી અતડો રહે છે. એટલે એ આદિત્યને ખુશ કરવા માટે ટ્રિપ કેન્સલ કરવી, સિનેમાની ટિકિટ લઈ આવવી કે પરદેશના પ્રવાસમાં એને પોતાની જોડે રાખવા જેવા પ્રયત્નો કરતો. આદિત્યને લાગતું કે પિતા આ બધાને લીધે ખેંચાય છે... અને એ વધુ અતડો બની જતો. અક્ષયને લાગતું કે પોતાના આ પ્રયાસો આદિત્યને ઓછા પડે છે. એટલે એ વધુ સંનિષ્ઠતાથી વધુ મરણિયો થઈને પ્રયાસો કરતો...

આદિત્યને વધુ અપરાધભાવ આવતો અને એ વધુ અતડો થતો જતો.

બાપ-દીકરો એકબીજાને સુખ આપવાના પ્રયત્નમાં જાણે એકબીજાથી દૂર થતા જતા હતા.